

Pochs dies després se treya en el mateix lloch de compte de Barcelona a Felip IV y se elegia mitjansant tractes a Lluís XIII de Fransa.

Un acte semblant tenia lloch en 1705. Reunidas las Corts catalanes se presentá á ellas l' Archiduch Carles d' Austria, rival del Duch d' Anjou, que ab el nom de Felip V acababa de pendrer posseció del trouo d' Espanya. Escoltats els drets ab que 's creya l' Archiduch, reconeixeren ser vritat y 'l proclamaren ab el nom de Carles III excluint del trono a Felip V.

Seguí la guerra de successió que durá molts anys y acabá ab la perdua de las llibertats ab la gloriosa y trista cayguda de Barcelona l' any 1714 y ab el triomf del absolutisme borbónich.

En el mateix lloch, per ordre de Felip V, el 13 d' Abril del any 1716 foren convocades totes las autoritats de Barcelona y allí á la seva presència y per mans del butxi, foren cremadas totes las llibertats, privilegis y franquicias que hi havia establertas.

Durant la Restauració s' hi han fet las *quintas*.

Lo crit de guerra del catalans era: ¡Sant Jordi, firam, firam!...

Nosaltres avuy parodiém ab el poeta:

«¡vetllau per la patria amada,
per la seva Llibertat,
per la Fé ben arrelada,
per la Senta Germánad;
y arribás lo gran día
de salvarla combatent,

Patró de Caballaria,
¡vetlleu per la patria mia
y per sòn renaxement!»

CEBRIÁ BAUTISTA.

Abril de 1905.

¡CARITAT!

Veus aquí un mot que molts pronuncian y no tots comprenen. Mot que alguns tal volta ab més ignorancia que malicia pretenen substituir ab los de *humanitarisme y filantropia*. Certament que fer tal es baratar l' or ab llot. Donchs la filantropia, com lo mateix nom ho indica, es estimar l' home com home y prou. Es com si diguessim la moneda falsa de la caritat. Ja que lo significat estricte d' eix excels nom, es aymar ó afavorir á altri per amor á Deu Ser creador y primer Principi de totes les coses á qui per lo tant han de ser encaminades y dirigides totes elles com á últim Fi.

Te un altre sentit eix nom semi-diví, y es lo de almoyna, ja que aquesta frequentment, per no dir sempre, 's fa en honor y llohansa de Deu. Mes no totes les almoynes son bones y mereixen lo titol de caritat. N' hi ha tant fatues y xorques que ni son acceptables als ulls de

Deu ni sisquera útils á la societat.

Son las que están renyidas ab la cultura y amor al treball, principis fonamentals del nostre poble, los que 's fan per mera vanitat, ó pretext de divertir-se les que en contes de mimvar la pobrecalla la aumentan y corrompen. Per xo los homens pensadors y socielechs han aixecat la veu contra exes almoynes, especialment les que 's fan á gent de poca edat que 'ls conduheix casi sempre á agafar mals hàbits ó despreciar lo treball, á aborrrir lo jou suau de un bon superior. Son almaynas bonas y lloables les que se oposen á les susdites, les que s' endressen als Assils ahont los jayets agreujats per las penes y follies d' aquesta etzerosa vida, trovan un escalf que 'ls reanima respiranthi un ambient ambaurmat y ple á desdir d' aquella pau y virtut benhaurades, tant quant més escasen en exa vall de miserias.

J. B. CASADEMUNT.

Catalanisme-cultura

El catalanisme moviment nacionalista, tendeix á fer del poble catalá un poble conscient y dignificat com correspon á la personalitat que li es característica ab sa via vers el lliure espendiment. El Catalanisme despullat de la baixa politica de personalismes, fent individuos autònoms es el Catalanisme de solida base, l' unich que verament avença vers l' implantació dels ideals que sustenta. Eix es el Catalanisme que fa individuos aptes pera fruir d' una vera llibertat; eixa es la tasca profitosa.

Els parlaments de meeting son feyna petita, las escolas catalanas hont se nodreixen las inteligencias es l' obra gran tan gran com profitosa y digne per un poble qu' es desvetlla y vol anar á la cap-devantera del progrés.

Aquesta es l' acció d' avuy y á mon entendre l' única que pot donar la gegantina empena pera arribar al gloriós demá de nostres reivindicacions.

Escolas catalanas hont s' ensenyi que Catalunya es la patria dels catalans (cosa qu' are molts ignoran y altres per sa vergonya oblidan), escolas que fan homes aptes pera capir que es falsa llibertat aquella que endogala bo hi diguent: «¡á esser soldat per força!» (¡¡oh, progrés!!). Y els individuos ab conciencia desos drets fan de sa Patria un poble conscient que no capta el que vol ó se mereix, sino que 'n disfruta á pesar dels enemichs de las personalitats d' un poble gran, com gran y hermosa es la llibertat qu' estatueix cimentada en la cultura. Aquesta es la finalitat de las escolas catalanas, fer cultura que es donar vida, que es fer Patria. L' implantació á Barcelona d' eixas escolas ha sigut un

éxit y era d' esperar, nostre poble s' anora cuán l' ensenyan en llengua forastera en escolas quin programa el componen asignaturas com «Historia de España» «Geografia de idem» y «etc. de idem»; y els fills de Catalunya volen en una paraula mereixer lo nom de catalans.

Hé dit quelcóm de las beneméritas escolas catalanas per posar de relleu que l' acció de cultura es l' orientació del Catalanisme y es el medi, com he dit al principi, de fer de Catalunya un poble conscient y dignificat.

Cultura y cultura, eixa es nostra tasca, cimentant el catalanisme ab escolas hont se treballi ab pit per Catalunya, y permaneixent allunyats del colegis ab *urna* hont els enlluhernats analfabets assisteixen á votar, y allunyantnos dels perdularis que *captan* quelcom per Catalunya!... Es massa gran nostra causa porque pidolém!!.... Sols ens poden donar nn sombrero cordobés acompanyant á la donació un expressiu *¡olé!* (son simbol) que contrastaria ab el fum de xemeyas de nostras fábricas... fum que comensa á emboirarlos.

S. BAVÍ BRACÓNS.

LA LLENGUA CATALANA

EN EL PASSAT Y' L PRESENT

per el Dr. Bernard Schádel.

En la part de la Peninsula ibérica, que déu esser considerada com el centre de la cultura moderna espanyola, en la regió mediterrània d' aquella malaurada Espanya, se sosté actualment una lluita, els resultats y las consecuencias de la qual poden ésser de la mes gran importancia pera 'l progrés moral y material d' aquell Estat. Es aquesta l' exacerbada lluita que, estimant la llibertat y la justicia y conscient de las sevas conquestes de cultura, sosté 'l poble catalá contra l' acció centralisadora y enemiga de la cultura que caracteriza el regim castellá. Que en aquest antagonisme d' interessos politichs y de cultura hi entra també per molt fl la llengua, es cosa que l' informació periodística d' aquets ultims anys ha posat ben de de manífets. ¿Succedirá en aquest cas lo que sols es possible generalment quan el vencedor se las ha d' heure ab un vensut de cultura inferior? ¿Podrá la llengua castellana, com així ho desitjan els representants de certas ideas nacionals, obtenir en el llevant d' Espanya una supremacia complerta?

Pera compendrer be aquesta qüestió, s' han de tenir en compte las diferents visicituds porque ha passat la llengua catalana, y quinas hen estat las importants influencias politicas y literarias que han creat una poderosa llengua literaria ca-